

Punkt 16.

Aalborg Kommunes høringssvar til udkast til psykiatriplan for Region Nordjylland

2014-002157

Ældre- og Handicapudvalget, Beskæftigelsesudvalget, Familie- og Socialudvalget og Sundheds- og Kulturudvalget indstiller, at byrådet godkender udkast til høringssvar til "Psykiatriplan 2015-2020".

Beskæftigelsesudvalget: Mariann Nørgaard og Per Clausen var fraværende.

Beslutning:

Anbefales.

Lasse P. N. Olsen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Regionsrådet skal ifølge sundhedslovens § 206 udforme en sundhedsplan. "Psykiatriplan 2015-2020" indgår som en delplan i regionens samlede sundhedsplan. Udkast til plan er sendt i høring forinden Regionsrådets endelige behandling.

Høringsudkast til Psykiatriplan 2015-2020 beskriver, hvordan behandlingspsykiatrien skal udvikle sig i de kommende år. Den beskriver visioner for udviklingsarbejdet og de rammer, vilkår og udfordringer, der skal tages højde for i udviklingsarbejdet.

Følgende områder behandles i planen:

- Udvikling og tilpasning af kapacitet og struktur
- Mere effektive og sammenhængende patientforløb
- Reel inddragelse af patienter og pårørende
- Længere og bedre liv til mennesker med psykisk sygdom
- Mindre brug af tvang
- En ny dagsorden for kvalitet og patientsikkerhed
- Fokuseret kompetenceudvikling
- En særlig opmærksomhed på rekruttering og fastholdelse
- Mere og bedre forskning
- Nye veje til bedre styring.

Der sker i disse år en tydelig udvikling i sundhedsvæsenet i retning af øget specialisering – ofte understøttet af, at behandlingen samles i større, bæredygtige og robuste enheder. Det er også det hovedspor, der er lagt i udviklingen i behandlingspsykiatrien i Region Nordjylland og som Høringsudkast til Psykiatriplan 2015-2020 er baseret på. Formålet med øget specialisering er, at alle patienter i hele regionen skal tilbydes god behandling af høj kvalitet baseret på nyeste viden og eksisterende kliniske retningslinjer i hele regionen.

Høringsudkastet indeholder en række struktur- og kapacitetslementer. Af særlig interesse for Aalborg Kommune kan følgende nævnes:

- At Psykiatrien i Aalborg bliver samlet i Nyt Aalborg Universitetshospital, Aalborg Øst.
- At ældrepsykiatrien på sigt flyttes fra Brønderslev til Aalborg som en del af Nyt Aalborg Universitetshospital.
- At muligheden for at være indlagt i et specialiseret behandlingstilbud og i særlige fysiske rammer for patienter med spiseforstyrrelse etableres i forbindelse med flytningen af Psykiatrien til Nyt Aalborg Universitetshospital.

I det følgende fremgår Aalborg Kommunes forslag til høringssvar.

"Aalborg Kommune hilser den nye psykiatriplan velkommen. Udkastet har været drøftet i Ældre- og handicapudvalget, Beskæftigelsesudvalget, Familie- og Socialudvalget, Sundheds- og Kulturudvalget, Magistraten og i byrådet.

"Psykiatriplan 2015-2020" har stort fokus på styrkelsen af de regionale kerneydelser (behandling) i psykiatrien. Det er Aalborg Kommunes opfattelse, at strukturelementerne og den stigende specialisering vil medføre, at kommunerne kommer til at løfte endnu flere opgaver. Den udfordring er Aalborg Kommune parat til, og Aalborg Kommune er også parat til at indgå et mere forpligtende samarbejde mellem region, kommune og almen praksis. Det afgørende er, at borgeren oplever sammenhæng mellem behandlingstilbuddene i regionen og de kommunale tilbud.

Det bemærkes indledningsvist i forordet, at Psykiatrien vil sætte mennesket i centrum, hvilket vi som kommune kun kan bifalde. Dette henleder til det recovery-perspektiv, som den kommunale socialpsykiatri baserer indsatserne på. Denne tilgang understøtter borgernes evne til, at de rent faktisk kan, og ser mening med at løfte det ansvar, vi gerne ser, de tager for eget liv. I denne sammenhæng vil vi forslå, at der ligeledes inddrages det perspektiv, at også patientens netværk (både det professionelle og det private) inddrages mere aktivt, således at borgerens forudsætninger for at lykkes og at tage ansvar i eget liv forstærkes. Med det in mente vil vi opfordre til, at recovery-begrebet bliver indarbejdet mere direkte i Psykiatriplanen.

Bemærkninger til kapitel 5- Udvikling og tilpasning af struktur og kapacitet.

Et gennemgående tema i planen er behovet for en specialiseret indsats på bekostning af nærhed. Aalborg Kommune udtrykker i den forbindelse en bekymring for, at en specialisering vil medføre en centralisering, som øger risikoen for en behandlingspsykiatri, der i høj grad lukker sig om sig selv og derved får sværere ved at samarbejde bredt. En sådan udvikling ville Aalborg Kommune finde beklagelig, idet vi ser samarbejde som forudsætningen for at lykkes i indsatsen overfor borgeren/patienten.

Det vil således være ønskværdigt, såfremt psykiatriplanen i højere grad havde fokuseret på, hvorledes vi i samarbejde, på tværs mellem de forskellige aktører på området, samlet løfter indsatsen overfor mennesker med psykiske lidelser. Dette må gerne ske i borgernes nærmiljø og ikke kun i sygehusregi. I planen fremgår det, at der i planperioden vil blive arbejdet på udbygning af subakutte tilbud, og her vil det være oplagt, at gøre det i tæt samarbejde med de relevante kommuner.

Et stigende antal voksne borgere henvises til psykiatrien med henblik på at blive udredt for autisme. Som der redegøres for i planen, vil det ofte ikke være relevant med en efterfølgende behandling i psykiatrien, idet patienterne efter udredning oftere vil have behov for støtte i kommunalt regi. Aalborg Kommune ser frem til nærmere dialog om, hvordan varetagelsen af "behandlingsopgaven" bedst kan tilrettelægges. Aalborg Kommune anbefaler endvidere, at det samme gør sig gældende indenfor i forhold til målgruppen af voksne borgere med ADHD, hvor der ligeledes er stigning i behovet for udredning, og hvor den efterfølgende behandling kan varetages i kommunalt regi.

Under Udvikling af det retspsykiatriske område fremgår det, at der er ønske om et styrket samarbejde mellem kommuner og region, med det formål at forebygge fornyet kriminalitet. Dette kan vi som samarbejdspartner kun være enig i, og kan på den baggrund ønske, at dette uddybes i planen.

I forhold til udvikling af børne- og ungdomspsykiatrien er Aalborg Kommune enig i, at det er vigtigt med øget fokus på tidlig opsporing af psykiske sygdomme blandt børn og unge med henblik på en tidlig indsats. For at realisere dette kræves et styrket samarbejde med de kommunale aktører, som er i kontakt med målgruppen i det daglige, så de kan spotte tidlige tegn. Samtidig vil det være hensigtsmæssigt, at der er en fælles forståelse af, hvordan man mest hensigtsmæssigt handler herpå. Det er tilsvarende væsentligt, at behandlingstilbuddene udvikles, og styrkelsen af det psykoterapeutiske tilbud hilses derfor velkommen. Det var ønskeligt, at også tilbuddet om psykoekudation til børn og unge med psykiske lidelser og deres forældre blev styrket, da det er Aalborg Kommunes opfattelse, at disse forløb har stor positiv betydning for deltagerne.

Aalborg Kommunes erfaring er, at der ofte kan være lang ventetid på egentlig behandling i psykiatrien. Det er meget problematisk for borgere i sygedagpengesager. Aalborg Kommune noterer derfor med tilfredshed, at der forventes frigjort ekstra kapacitet i speciallægepraksis, som skal bruges til at behandle flere patienter.

Bemærkninger til kapitel 6- Mere effektive og sammenhængende patientforløb.

En del af svaret på udfordringerne med de sammenhængende og effektive patientforløb er ifølge psykiatriplanen "Patientens Team". Som det fremgår, er det "særligt vigtigt i forhold i komplekse forløb med mange aktører". Det er positivt, at borgeren har en helt central rolle i teamet, men det er uklart, hvad kommunens rolle er. Dette kunne med fordel præciseres. Det fremgår med andre ord ikke, hvorledes depechen overdrages til kommunerne. Aalborg Kommune ser frem til det kommende samarbejde om udviklingen af Patientens Team, og forventer, at det også gælder børn - og ungeområdet, og at fagpersoner i teamet også kan være kommunale medarbejdere. Det er ligeledes også forventningen, at Patientens Team også kan bidrage til øget fokus på samarbejdet i sektorovergangene omkring borgere med svær psykisk sygdom og forebyggelse af genindlæggelser.

Det fremgår af side 39, at det er et mål i den nye psykiatriplan, at der skal være lige adgang til de specialiserede tilbud. Aalborg Kommune noterer sig, at Danske Regioners benchmarkings undersøgelse fra 2012 viser, at Region Nordjylland bruger færre penge og behandler færre patienter end på landsplan i forhold til antal indbyggere i børne- og ungdomspsykiatrien.

Aalborg Kommune noterer med tilfredshed, at der i udkastet er fokus på udvikling og styrkelse af samarbejdet på tværs af sektorer (side 40), herunder samarbejdet med kommuner. Vi vil invitere til et mere forpligtende samarbejde om de borgere, der både er brugere i den regionale psykiatri og den kommunale socialpsykiatri. Endvidere ligger fokus på udviklingen af samarbejdet meget i tråd med de overvejelser Aalborg Kom-

mune har i forhold til at udvikle "shared care" løsninger for de af vore borgere, der har mange og korte indlæggelser, og hvor et styrket samarbejde mellem behandlingspsykiatrien og den kommunale socialpsykiatri er væsentlig. Vi vil gerne vende tilbage og drøfte konkrete tiltag mellem region og kommune – eksempelvis fælles finansierede enheder.

I forhold til afsnittet om koordinerede indsatsplaner til borgere, der behandles i behandlingspsykiatrien og samtidigt har et misbrug, ser Aalborg Kommune gerne, at det formuleres endnu tydeligere, at der er tale om et delt ansvar mellem region og kommune, og at dette stiller ganske særlige krav til et tæt og koordineret samarbejde. Det er også et vanskeligt håndterbart område, da mange mennesker i målgruppen (psykiatri), har svært ved at profitere af den almindelige misbrugsbehandling. Det er et område der har kommunens fokus, og det er derfor ønskeligt, at det foldes mere ud i planen. Aalborg Kommune vil gerne have et endnu tættere samarbejde på dette område.

Bemærkninger til kapitel 7- Patient og pårørendeinddragelse.

Det er Aalborg Kommunes opfattelse – via samarbejder med brugerorganisationer – at mange mennesker med sindslidelse oplever, at pårørendebegrebet ikke altid er dækkende, og at ordet netværk er mere passende. Dette fordi det langt fra altid er familiære bånd som er afgørende for, om en relation er værdifuld – tværtimod er det ofte familien man holder sin skrøbelighed skjult for.

Bemærkninger til kapitel 8- Længere og bedre liv til mennesker med psykisk sygdom.

Aalborg Kommune kvitterer positivt på psykiatriplanens øgede fokus på den for høje dødelighed og oversygelighed blandt mennesker med psykisk sygdom, og vi ser frem til det kommende samarbejde med den nye "Enhed for sundhedsfremme", og især samarbejde om videreførelse af sundhedsfremmende aktiviteter, når borgeren udskrives fra sygehuset som færdigbehandlet og overgår til sundhedsfremme i kommunalt regi.

Side 52 – Livsstilsinterventioner: For at sikre præcis overensstemmelse mellem psykiatriplanen og Sundhedsaftalen foreslås en præcisering af sætningen "Hovedparten af livsstilsinterventionerne vedrørende kost, rygning, alkohol og motion..." til "Hovedparten af livsstilsinterventionerne vedrørende kost, rygning, alkohol og motion for patienter, **der er færdigbehandlede** foregår i kommunalt regi...". Blot for at præcisere, at første når borger er færdigbehandlet, overgår ansvaret til kommunen.

Aalborg Kommune er meget tilfredse med planens fokus på selvmordsforebyggelse og kan oplyse, at også kommunen øger fokus på selvmordsforebyggelse (med afsæt i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om "Mental sundhed").

Bemærkninger til kapitel 11- Fokuseret kompetenceudvikling.

Aalborg Kommune er positivt overfor, at psykiatrien stiller sin psykiatrifaglige ekspertise til rådighed tværsektorielt ved at tilbyde kompetenceudvikling til kommunerne. Vi deltager også gerne i fælles temadage omkring relevante faglige emner.

Aalborg Kommune ser også gerne, at psykiatrien og kommunen arbejder med fælles tværsektoriel kompetenceudvikling, idet gensidig videns - og kompetenceudvikling er essentielt for at skabe sammenhæng og integreret behandling for borgerne".

Ældre- og Handicapforvaltningens bidrag til høringsudkast har været til orientering i Ældrerådet 12.03.2015. Ældrerådet tog orienteringen til efterretning.

Handicaprådet bidrag til høringsudkast er følgende:

Handicaprådet deler psykiatriplanens grundlæggende forudsætninger om patienterne, hvor det anerkendes, at "hver enkelt patient er et selvstændigt menneske med ressourcer, interesser, holdninger og egne meninger".

Og Handicaprådet hilser fokus på reel inddragelse af patienterne og de pårørende velkommen. Måske er ordet "netværk" mere dækkende for de ressourcer, som patienterne har til rådighed.

Centralisering på bekostning af nærhed er et gennemgående tema i psykiatriplanen. Handicaprådet mener, at det kan komme til at betyde, at en del af patienterne bliver væk fra udregning, behandling og kontrol, da de ikke kan magte transporten og/eller sportstiden. Der må derfor være særlig fokus på, hvordan det sik-

res, at også disse patienter bliver udredt, behandlet og kommer til kontrol. Måske kan den praktiserende læge og/eller kommunerne overtage dele af opgaverne.

Handicaprådet vil også henlede opmærksomheden på overlæge og speciallæge i psykiatri Lars Vibe-Hansens indlæg i Nordjyske den 25. marts 2015. Her redegør han for, at man ikke kan forstå et menneske med en psykisk lidelse gennem en psykiatrisk diagnose. Det, der er vigtigt, er, at have en grundlæggende forståelse for det andet menneske som forudsætning for at kunne etablere den nødvendige relation, som igen er en forudsætning for at skabe en bæredygtig behandlingsalliance. Behandlingsalliancen er det bærende element i den egentlige psykiatriske behandling uanset diagnose. Dette er noget langt de fleste psykiatere med en vis klinisk erfaring umiddelbart er klar over. Når man så foreslår nedlæggelser af psykiatriske afdelinger i Region Nordjylland "til fordel for "specialisering og centralisering" og på bekostning af nærhed og tilgængelighed, bliver det meget tydeligt, at det her er skrivebordspsykiatrien der taler og ikke den kliniske ekspertise og erfaring".

Handicaprådet noterer sig med tilfredshed, at der skal være lige adgang til specialiseret udredning og behandling. Samt at der skal ske en nedbringelse af overdødeligheden og oversygeligheden hos patienter med psykiatriske sygdomme og der er fokus på patienternes livsstil og nedbringelse af selvmord og brugen af tvang.

Handicaprådet ser gerne, at der ikke kun er tale om vidensdeling fra psykiatrien til kommunerne, men om en gensidig vidensdeling og kompetenceudvikling..

Endelig er Handicaprådet meget tilfreds med, at der skal ske en udvikling og styrkelse af samarbejdet på tværs af sektorer.

Bilag:

Høringsversion af Psykiatriplan.pdf

Psykiatrien på vej mod 2020.pdf